

Somogyi Zoltán

131

Tizenhat éves voltam, mikor meghalt az apám; és tizennyolc, mikor először találkoztam a nővéremmel. Egyszerűen csak eljött bemutatkozni. Azt mondta, nem hagyta nyugodni a gondolat, hogy ő tud rólam, nekem pedig sejtetemem sincs az ő létezéséről. Szerinte ez nem volt fair. Úgy érezte, jogom van tudni az igazat. Meg hogy megvethetem érte, de nem akart tovább hazugságban élni. Vagyis főleg azért maga miatt csinálta, a saját megnyugtatójára. Mondtam neki, hogy ezt nem tartom bűnös önzésnek. Más nem tudtam mondani, hiszen attól, hogy ugyanaz a férfi nemzett minket, még idegenek voltunk egymásnak. Ő elmesélt mindent az apánkkal közös életéről, mutatott fényképeket is, aztán meghagyta a számát azzal, hogy ha találkozni akarok vele, vagy kérdeznék valamit, hívjam bátran, de megérti azt is, ha soha többé nem akarnám látni. Ez a nagy megértés azért kissé már irritált. Utána azon gondolkodtam, hogy tényleg volt-e jogom megtudni valamit, amit apám nem akart elmondani. Másvalaki igazságához van joga az embernek? És hazugsággá tesz-e egy egész életet egy rajta kívülről érkező, idegen igazság? Összességében megkönnyebbülést éreztem, mert apám kettős élete és második családja sok mindent megmagyarázott. Többé nem volt bűntudatom, amiért nem szerettem. Bár kissé hiányzott ez a bűntudat. A nővérem csak ritkán látta az apánkat, de olyankor csodás órákat töltöttek együtt. Az apánk elhalmozta őt ajándékokkal. Én gyakran találkoztam apámmal, hiszen velünk élt, de sose voltak köztünk nagy érzelmek. Hűvös volt velem, vagyis inkább semleges. Az ajándékokat mindig anyámtól kaptam, vagyis ő adta át nekem, persze a kettőjük nevében, és nyilván a megvételükhöz kellett apám pénze is. A mi családi képeinken apám csak rajta van, de nem szerepel. A nővérem által mutatott képeken boldog. De akkor miért velünk élt, ha velük érezte jól magát? Ezzel vezekelt a hibájáért? Apám eltitkolt élete rádöbbenett, hogy senkiről sem lehet biztosan tudni semmit. Még azok is kifürkészhetetlenül rejtélyesek, akikkel a fél életünket leéljük. Minden csak látszat, csak a működő felszín. Próbáltam gyűlölni apámat, amiért a gyermekkoromat áléletté tette, de furcsa mód a csalása inkább vonzóbbá változtatta a személyiségét. Irigyeltem, mert kétszer olyan gazdag életet élhetett, mint mások, mint én. A féltestvérem csak négy hónappal idősebb nálam, vagyis apám úgy nemzett engem, hogy róla már tudott. Én válassz voltam, reakció. Olyan ez, mintha apám lánya részt vett volna a fogantatásomban. Én az vagyok, aki ő nem lehetett? Ha igen, akkor apánk iránta követte el a nagyobb bűnt. És mi vajon bűnt követtünk volna el, ha véletlenül megismerkedünk, és szerelembe esünk egymással, mikor még nem tudta ő sem, hogy féltestvérek vagyunk? Nem, nem lett volna bűn, ártatlanság lett volna, de apánknak bűne lett volna. Hallgatott volna-e vajon akkor is? Hiszen csak az bűn, ami kiderül. Nem, végül is azt hiszem, apám mindent jól csinált. Döntéseket hozott, érvényesítette az akarát és fegyelmezetten kitartott. Csodálom őt? A lányát meg sajnálom. Én az ő helyében elég erős lettem volna, hogy apánk titkát megtartsam. Azért lettem én az erősebb, mert apám talán velünk érezte jobban magát, talán az volt az igazi személyisége, amit nekünk mutatott, talán a velünk elmorzsolts élete volt a szeretett élete, és a nővéremnek játszotta meg magát. Talán, vagy bizonyosan? Mit számít az? Mi lehet bizonyos az életben egyáltalán? Sosem fogom felkeresni apám lányát, ez azt hiszem bizonyos. Nem alázom meg ezzel.

(2009-06-28)

137

Ennek a szövegnek ez nem az első mondat. Úgy tűnhet, valóban, mintha az lenne, de ez csak látszat, érzéki csalódás. Mert ennek a szövegnek nincs, még véletlenül sincs, egyáltalán nincs első mondata, mert nem is lehet neki, ezért aztán az a mondat ennek a bekezdésnek az elején, biztos, nyilvánvaló, hogy nem lehet egy első mondat. Nem lehet első mondata ennek a szövegnek, mert ez a szöveg

végtelen.

Hű! Igen, végtelen, tehát se eleje, se vége nincs soha, sehol.

Mivel ez egy végtelen szöveg, benne van minden. A minden alatt nem csak minden eddig megtörtént dolog értendő, hanem a jövő is, és minden olyasmi is, ami nem történt meg, de megtörténhetett volna, és minden olyasmi is, ami majd eztán még megtörténhet.

A végtelenre rápillantva sosem mérhetjük be egészen, mert hiszen végtelen, hanem mindig csak egy végesnek tűnő részletét láthatjuk, egy szakaszát, egy töredékét.

Legalábbis eddig így volt.

Merthogy ez a szöveg átlép saját árnyékán, teljesíti a lehetetlent, az eddig elképzelhetetlent, vagyis egyben, kompakt módon, egy pillantással befoghatóan megmutatja a végtelent. Egy pillantással befoghatóan, bár az kérdés, hogy befogadhatóan-e is.

Az a gyönyörű, szemmel látható paradoxon történik meg ebben a szövegben, hogy a végtelen benne van a végtelenben. Mivel ez a szöveg maga is végtelen, illetve ezen a papíron egy végtelen szöveg egy részlete látható, de ugyanakkor bele van írva egy ponton szintén a végtelen.

A végtelen egy aprócska pontja itt egyenlő és azonos magával a végtelennel. Bravó!

Ráadásul nem is egy mondatban van benne a végtelen, még csak nem is egy szóban, hanem egy annál is kisebb egységben, mindössze egyetlen karakterben.

Íme, hát:

∞

Szédítő, ugye? Látni benne az egymástól anyagot elszívó galaxisokat, a hangyákat, a delfinek levegőbuborékait, hullámvasutat, bajuszt, vért, vonatot, verekedést, viszketést, vadkörtéket, és minden egyebet. Egyszóval mindent. Csodaszép a végtelen. Látni benne ezt a szöveget is, és benne önmagát is. A végtelen tükör a végtelennek. Az egyetlen, amiben egészben láthatja önmagát.

Természetesen, mondani sem kell, ennek a szövegnek ez nem az utolsó mondata.

(2009-08-20)

141

Egyedül vagyok. Ha körbe nézek, nem látok senkit, de attól még lehetnének mások, ám én egyszerűen tudom, hogy rajtam kívül senki sincs itt. Úgy képelem csend van, mert nem mozdul semmi, nem surran át egyetlen futama sem a szélnek a magasban, de mégis kellene lenniük hangoknak. Minden él, még ha most várakozásba dermedten, kíváncsian, és talán némi feszültséggel is nyúlánk tagjaiban, engem néz. Vagy ha nem néz, hát figyel, és vár. Arra vár, hogy mit fogok tenni. Hogy vajon elindulok-e közéjük, mert akkor, ha hozzám dörgölözve is, ha súrolva is egymást de utat nyitnának, és maguk közé engednének. De én nem mozdulok. Jó nekem így. Szinte élvezem az idő múlását, és azt, hogy a pillanat, a történést megelőző áttetsző, kimeredett, buborékpillanat ismétlődik. Nem nyúlik végtelenné, hanem újra és újra ismétlődik. Én tudom, hogy ez a pillanat nem csak történést megelőző pillanat, hanem történést utáni pillanat is. Mert velem és bennem megtörtént már minden. Várakozásom nem valamire várás, hanem pont egy vagy több mondat végén. Én már végeztem. Elvégeztem, amit akartam, amit kellett. Tudom, hogy hátam mögött ott van az ösvény, ami erre a pontra vezetett, de lábaim alatt nem érzem a hatalmas kavicsok keménységét, és a moha bársonyosságának, meg a föld puhaságának is csak az emléke van meg bennem, de ezek is egyre halványulóbban. Nem érzem a nap bágyadt fényét, ami pedig bőrömre fekszik, és nem érzem a melegét sem ennek a fénynek. Az árnyékok foltjaiból felém lendülő hűvösséget sem érzem. Érinthetetlen vagyok a körülöttem lévő dolgoktól. Mögöttem össze is zárulhatna a zöld kapu, mint két egymásnak csapódó tengerár, ha akarna, gyorsan, mint tenyerek, vagy lassan, növekedve, kihívva a teret, mint növényekhez illik, én nem mozdulnék már. Tudom, hogy meztelenségem minden férfit felizgat. Tudom, hogy szép vagyok, és úgy illek a tájba, hogy ugyanakkor meghökkentően idegenszerű is vagyok benne. Borostyánszínem, és testem idomai kecsesnek, törekenynek tűnnek a hatalmas törzsek geometrikussága közt. A nélkülüm idillikus és szelíd, kedves vidék miattam irdatlanok tűnnek, és baljóslatúnak. Gonosz hangulat szivarog a láthatatlanná feketülő sűrűből. A vén kéregsebek ijesztő mementónak érződnek makulátlan felszínem mellett. Én mégse félek. Tartásomról nyugalom árad. Nem látzom fáradtnak, izgatottnak, nem is vagyok egyik se. Töretlenül előre nézek, mintha azt várnám, hogy előbukkan

valaki vagy valami. Pedig tudom, hogy nem fog jönni semmi, mert egyedül vagyok. Nem emelem föl a fejem, mégis a látóteremben van a facsúcsok fölötti égsv. Kékesszürke, és alig fodrozott. Távoli és komor. Olyan hideg árad belőle, hogy meztelenségem egy csapásra szánni valóvá válik. De valahol, láthatatlanul ott a nap, és rám zuhan a fénye, annak melengetnie kell kicsit, óvnia. A kis tisztás, vagy inkább csak nyiladék, ahol állok, barátságosnak tűnik világoszöld színű füveivel. Előttem az erdő egy tömbből faragottnak mutatkozik. Ezer vékony, törékeny lábbon álló lombpaplannak, ami ha lezúdul, megfolyt és elgyalul mindent. Tudom, kéjelgésnek látszik, ahogy itt állok, és kéjt meg vágyat ébreszthet bárkiben, aki látna. Nem vagyok dacos, ahogy az erdő harapni készülő szája előtt állok meztelenül. De nem is vagyok riadt, rémült, vagy reszkető. Apró vagyok hozzá képest. Mégis, érzem, ahogy szívom, görbítem az előttem lévő tömör teret, érzem, ahogy felém árad a hűvös, sötétzöld massa, és tudom, hogy valahogy sárga fényt derengek mélysége felé, és bezúrom közönyös ábrázatát. Beleszúrok, mint egy szilánk.
(2009-09-08)

151

Megtörtént hát, elvágтам az utolsó köteléket is. Míg anyám él, sosem lépek már be se az üzletbe, se a műhelybe, se a lakásba. Anyám akarta így. Elüldözött, és ezzel elkezdte az újabb ciklust.

Mi az amit érzek most? A szabadság felszabadító erejét? De felszabadító-e a tapasztalat, ha bekövetkezik az, ami előre látható volt? Hisz a jövő nem sorsszerű, mindig csak a múlt látszhat visszatekintve végzettszerűnek. Megkönnyebbülést? Csak arra a pillanatra, amíg leraktam hosszú évek hordalékait, hogy felvegyem az új terheket, amelyeket most már anyám haláláig cipelnem kell. Kétségbeesést? Nem, mert tudom mit tegyek. Nem is tehetek mást, a körkörös, ismétlődő átkot megtörni még nincs erőm. Azt anyámnak kellett volna megtörnie, de ő nem veszi észre, hogy megismétli saját anyja hibáit. Nem veszi észre, mert ő az anyjával maradt, nem tagadták ki, mint ahogy most a húgom is anyámmal maradt, hogy majdani gyerekeire átörökítse a rossz szokásainkat. Dühös vagyok emiatt? Igen. Mert nem a történelem ismétli önmagát, hanem mi ismétlünk meg egy történetet, mert benne nőünk fel, és a szerepek automatikusan osztódnak ránk, nem választhatunk. Sorsunk azzal teljesedik be, ha lázadunk a státusz ellen, amibe belenőttünk. De nem lázadni lehetetlen, ha a lázadó szerepét játszod el.

Még hiányzik a műhely tompa visszhangtalansága, ahol a húgommal varrtuk a ruhákat, hiányoznak a szövetek és kelmék métereivel telezsúfolt polcok a boltban, anyám látványa a pult mögött, ahogy a vevő kérését megértve körbetekint, kutatva a megfelelő anyag után. Hiányzik a dolgozós hétköznapok kipárnázott nyugalma, ami alatt bizsergetően parázlott a pamutba fojtott feszültség, és a varrógépek akaratlanul is versenyszerű zakatolása, meg a kapkodós, néma ebédek. Hiányzik, ahogy zárás után fáradtan felmáztunk a lépcsőn az emeletre, és hiányzik a frissen fürdött húgom szaga, meg az érzés, ahogy a hűvös szaténágyba belesüllyedtünk. A legjobban azoknak a pillanatoknak az erotikája hiányzik, amikor anyám bevezetett a műhelybe fiatalembereket, és láttam a szemükben a vágyat és az elismerést és a félelmet, amiért lemérjük majd őket, hozzáérve testrészeikhez.

Vajon anyám mit érzett, mikor az anyja szakított a nővérel? Örült, hogy több hely lesz az ágyban, vagy sajnálta az eltávozó meleget, amit a testvére jelentett? Anyja iránti elvakult szeretetében meggyűlölte a családot szétziláló tékozló lányt? És mit érzett anyám, mikor megtudta, hogy a nővére meghalt? És mit érzett a Mama? Büntudatuk volt, vagy megkönnyebbültek? A Mama igazolva látta önmagát? Vannak dolgok amiket sosem tudhattam meg, mert nem lehetett beszélni róluk. Képtelenség volt megkérdezni.

Húgom most egyedül varr, ujjait nem hajtja az én varrógépem sebesebb zakatolása. Az összhangzat összeomlott, a dinamika eltorzult. De idővel megszokja majd.

Álmomban én állok az üzletben a pultnál, és hallgatom a varrógépek zaját. Amikor bevezetek egy ügyfelet a műhelybe látom, hogy az egyik varrógépnél anyám dolgozik. A jövő végét varrja hozzá épp a múlt kezdetéhez. Rám néz és látom a szemében, hogy nem fog hozzáérni a testrészeimhez, mert fejből tudja a méreteimet. Érzem, ahogy erre a pillantására egyből lelohad bennem az izgalom, de örökre meg is szűnik minden félelem.

(2010-01-28)